

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četiristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. O pravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Pozor!

Nemškutarji na Kranjskem se na tihoma organizirajo ter so že po vsej deželi napeljane niti od enega c. k. okrajnega glavarja do drugega; ne samo, da si nemškutarji na uho pripovedujejo, da bodo mesta in trgi njih, oni po naših zadnjih poročilih upajo celo v 3 ali 5 kmečkih okrajih človeke zrinuti na vrh, ki si bodo dali nemški ali pruski štrik okolo vratu vreči in se vleči kamor zdaj caplja Dežmonova stranka.

Nemškutarji so izdali že svoj oklic, stopili so prvi na polje, prvi svoje bojnike budé, mi Slovenci pa se doma za orožje pričkamó in eden bi rad da bi imeli črno, drugi da bi nosili rudečo zastavo. Za boga, čas je da gremo na delo, ker zadnji dan ni mogoče vsega storiti, in potem bode težko mreže potrgati, kader bodo že trdno in na tihoma zavozlane.

Nemškutarji in vladni agitatorji so parolo izdali ne samo tiho delati, nego tudi govoriti, kakor bi izgleda za vspeh ne imeli. Resnica je, da ga nemajo, ako smo narodnjaki edini in delavni, vendar nemškutarji in vladni ljudje računijo, da nas bodo baš s svojim postopanjem upokojili in uspanili tako, da nevarnosti ne vidimo. Zatorej klic in opomin na resno delo in odvažnost ni odveč, naj ga rodoljubi po slovenski Kranjski slišijo in naj delajo.

V Ljubljani so se odločili nasvetovati ravno tiste poslance, kateri se bili dozdej. Dobro, delajte volite ravno tiste. Zdaj je v Avstriji samo eno vprašanje rešiti, to je narodno, državopravno. Zdaj imamo samo enega nasprotnika vreči, sovražnika naše narodnosti in samostalnosti. Kdor bi zarad oseb delal protivno, ali pa samo nič ne delal za izbor naših narodnih poslancev, ta ni več Slovenec, ta je pomagač Auerspergov, in kaj pomeni Auersperg, to smo že osvetili, to je jasno za vsacega.

Bolj nego kedaj je treba kranjskim Slovencem in sicer tako onim, ki iz napak razumljenega

nemško teoretizirajočega liberalizma nedelavni ostajajo, kakor tudi onim, ki druga ne v narodno politiko spadajoča vprašanja naprej rinejo, zaklicati besede slovečega magjarskega rodoljuba Stefana Szechenyi-a: rešimo najprej narodnost, potem se bomo za svobode borili, ker izgubljeno svobodo moremo zopet priboriti, izgubljena narodnost je na vekomaj izgubljena!

Pustimo da vsled naše namarnosti nemškutarji še enkrat na vrh pridejo, in videli bomo kako bodo z nami gospodarili oni. Pričakovati imamo spremembo volilnega reda v najneliberalnejšem smislu in ustavoverno nemške kozlovske skoke, kakor da bi Kranjska ležala v sredi nove pruske Germanije. To, če že ne sramota, da bi potem Slovenci zastopstva ne imeli, nas mora siliti k delavnosti.

Naj torej rodoljubi po Kranjskem, volilci po deželi in mestih sami vzemo narodno stvar v roke. Nevarnosti ni, ali brž bode nastala, ako se njena mogočnost z vida izpusti.

Domače in slovanske novosti.

— Zaupna adresa, ktere besede priobčimo kasneje, podpisuje se po vsem Slovenskem bivšemu ministru Hohenwartu.

— Od sv. Krištof-a se nam piše: Denes 3. decembra je odbor v občini sv. Krištof poleg trga Laško izvolil soglasno bivšega ministra grofa Hohenwarta za častnega občana.

— „Slavjanski blagotvoriteljni komitet“ v Petrogradu je imel pred nekoliko dnevi sejo, v kateri so bile rešene mnoge važne in zanimive stvari. Zapisnik kaže pod brojem 4. da je grof Mordvinev dal društvu 250 rubljev za onega, ki napiše povestnico Slovanov. Broj 13 prinaša pisma iz Maribora, iz Belgrada, iz Lipskega itd., v katerih se ruski odbor pozivlje, naj stori potrebne korake za zboljšanje slovanskega, posebno ruskega knjigofrštva, da bode laglje mogoče ruskih knjig dobiti. Petrogradski komitet je v tej

seji sklenil vsakemu in povsod v tej zadevi pomagati. Boljor more, ter je sklenil precej naprositi ruske knjigarje, da to skupno slovansko stvar uredé. — Broj 14. spomenja zahvalno pismo našega slovenskega dramatičnega društva v Ljubljani. Razen tega je izdal odbor več knjig in podpore v Avstrijo in Turško. Večje vrednosti pa je zblizenje, občenje Rusov z izvenruskimi Slovani, nego te po sebi nezdatne svotice, pravi „Obzor.“

— Omenili smo v zadnjem listu, da je cesarsko namestništvo v Pragi razposlalo okrožnico okrajnim glavarjem, naj pazijo ostro na vtisek, kterege dela kaligrafična izdaja cesarskega reskripta od 12. sept. (kterege, mimogrede rečeno, nekteri česki listi vsako nedeljo na čelu lista prinašajo). Eden okrajnih glavarjev je namestništvu odgovoril, da razvešanje krasnega reskripta „dela učinek, ki kroni in vladi ni ugoden. Pa politična modrost zapoveduje vse to ignorirati.“ Košut je v svojem pismu na Helfy-a državniko svaril, naj si ne igrajo z besedo svojih gospodov; to smo o svojem času poročali in denes tu v pojasnilo in potrditev Košutovih besedi gornjo reč poročamo.

— Izvenredna glavna skupščina zagrebške županije je izbrala odbor, kateri ima lonjskopoljsko reč preiskati. V tem odboru sede sami možje narodne stranke; predsednik je grof Arthur Nugent.

— Rusija skrbi vrlo za napredek v trgovstvu, obrtništvu in prometu. V Odesi obstoji parobrodsko, trgovsko in železniško društvo, kteremu je vlada poldrugi milijon rubljev podpore dovolila za vožnje po Donavi in po sredozemskem morji do Trsta in Reke. Za vožnje iz Odese ima društvo dosti blaga, pa za nazaj ne dobi toliko, da bi se moglo vzdržati samo. Zato je državo za podporo prosilo. — V Carigradu se bode neki v kratkem ustanovila rusko-turška banka s 35 milijoni rubljev kapitala; ona bode, kakor pravijo, tudi v našem Trstu in Reki podružnice napravila.

Listek.

Burklarije iz Zagrebškega življenja.

I.

Več prijateljev me je — ne vem iz kterege namena — nagovarjalo, naj opišem zagrebško socialno in politično življenje in sicer s posebnim obzirom na svoje lastne, na njih, in nas vkupne dožitke. Jaz sem bil tako nepremišljen, sem obljubil, ter sem se jim tako z dano besedo obvezal. Dolgo sem odlagal, odložiti pa nazadnje nisem smel in nisem mogel. Predmet je nevhvaležen. Prva težkoča, na katero sem zadel, bila je že v naslovu. Dolgo sem premišljeval in dolgo sem ter tje ugibal, kako bi svoje dete krstil. Odločil sem se nazadnje za „burklarije“, dasiravno tudi ta izraz ne pove, kar bi rad, da bi povedal, pa quid scripsi, scripsi. Vem da bi burklarije iz Ljubljanskega življenja čitateljem „Slov. Naroda“ bolj godile in bolj v tek šle, kakor burklarije iz Zagrebškega življenja, vendar bi se pa upal reči, ka ima Zagrebško življenje več socialne soli in več političnega popra v sebi nego Ljubljansko.

Jaz poznam Zagreb, kakor se reče: zunaj in

znotraj, poznam njegovo okolico bližnjo in daljno, poznam ljudi, poznam življenje, navade, zabave, mišljenje in strasti iz avtopsije in avtodidaktike. Jaz celo vem kolikokrat se v tej ali onej hiši puran peče in kolikokrat odojek. Bil sem v banskem dvoru in v nadbiskupskej rezidenciji, bil sem v kurijah kanoniških in prebendarskih, v krémah od naj večjega „svratišča“ do najnižjega „pajzeljna“. Nota bene! pajzelj je naša reč, sestavljena iz pa — liša. Gospod Levstik recite, da ni, in verjel bom; sicer pa le v naš slovar ž njo. Mi imamo toliko pokradenega blaga za reklamovati, da je strah. — Bil sem nadalje. — ne vem, ali se bom zlagal, ali resnico povedal — v vseh Zagrebških cerkvah. Še celo v narodnem muzeji sem bil, ki je, ne vem že, za kolikimi ključi, samoka ne bi občinstvo do njega moglo, pa vendar deželo kakih 10.000 gld. na leto stoji. Poslušal sem znanstvene neslanosti, čitane v sednicah jugoslovenske akademije. Akademija zna vse, pa ne za narod, ampak samo za sebe. Naši akademikarji samo za sebe pišejo, in še za nekoliko strokovnjakov poleg sebe, m a s a naroda nima o njih znanstvenih preiskavah nobene koristi. Denes gre vse na to, da se znanosti popularizuju, tega: ali ne znajo naši akademikarji,

ali jih je pa aristokratsko sram na znanstvenej lestvi za nekoliko klinov niže stopiti. — Bil sem nadalje v saborskih sednicah, pa zmerom sem to nesrečo imel, da je ravno tačas, kadar sem jaz na galeriji bil, predsednik sabora galerije zavolj nepristojnega obnašanja prazniti dal. Vlekli smo se pred saborskim strežajem iz galerije kakor Turki pred Laudonom iz Belegagrada. Neki so gundrali, drugi so se snijali tretji predsednika kleli itd. Meni je vsakokrat vest očitala, ka da sem tudi jaz bil koliki toliki sokrivec zbivših se nepristojnostih. — Bil sem nadalje na izložbi leta 1864. ko je dr. Zarnik na banketu angležke govore prisotnih angležkih gostov na hrvatski jezik prevajal. — Bil sem na letošnjem učiteljskem zboru, kjer sta Fabkovič in njegova „milostiva“ Starčevićanske ideje propagovala. — Bil sem pri zadnjem šolskem sklepu zagrebške gimnazije pod ravnateljem Premrlom (ali „Premru“-om, zdaj gimn. direktor v Celji), če se ne motim leta 1861. To je bil škandal, da malo takih. Čudno, da časopisi o tem škandalu tačas niso ni besedice poročili. Da se stvar požrešnej pozabljivosti otme, bode celi ta škandal v malih pa debelih risih narisal. Na dano znamenje bi bili morali pevci ce-

Dopisi.

Iz Ljubljane, 1. decembra. [Izv. dop.]

Naša prusovska stranka je že izdala svoj manifest. Veliki državnik dr. Schaffer je usta odprl in Kranjcem nemško besedo govoril. Kaj? Tega mi pač ni treba povedati. Votlo besedičenje, iz Tagblatta zbrane fraze, kakor smo jih vajeni vsak dan.

Čudno pa je, da si naši Prusjani v svojem oklicu na volilce ne upajo poudarjati svojega nemškega narodnega stališča, kterega so ob času prusko-francoske vojske in ob času Hohentwarte vladne tako lepo odkrivali, ko so namesti cesarske avstrijske pesmi prusko „Wacht am Rhein“ popevali, in samo od „Deutschthum in Krain“ vpili in pisarili. Zdaj so zopet larfo liberalizma nateknili na obraz, da bi pokrili svoje izdajalske nemške namene.

Kakor smo ta oklic privandranih tujcev, kteri se nam zdaj štulijo za varhe, pod klop vrgli, tako bomo tudi kandidate, ktere nam bode ta prusovska stranka priporočevala.

Iz Ljubljane, 2. dec. [Izv. dop.] Pri zboru pomnoženega odbora Slovenije — ki je bil sinoč zvečer ob 6. uri — se je sklenilo, da naj ostanejo vsi bivši poslanci v istih volitvenih okrajih, kakor pri zadnjih volitvah. Se ve, da je k temu sklepu trebalo daljše debate in mnogih ugovorov, kteri so bili pa vsled posebne pripravljenosti in žrtvoljubnosti dotičnikov brezuspešni. Rekli smo, da „ostanejo vsi bivši poslanci“, a to ni popolnem istinito, kajti gosp. Luka Svetec je poslal iz Idrije „Schreibebrief“ v katerem naznanja, da ne prevzame kandidature in podpira to svojo izjavo znanimi tremi logičnimi birgljami, namreč: Prvič: Ker se on (Svetec) ne strinja z idejo zedinjene Slovenije!! Drugič: Ker je on temu nasproten, da bi bila naša politika in politika Čehov vzajemna ter da bi mi odobraval fundamentalne članke!! Tretjič: Ga jezi, da je šel dr. Costa k federalističnemu shodu v Pragi kot zastopnik kranjskih Slovencev, ter predlaga nezaupnico!!! — To je vendar v kratkih vrstah dovolj povedanega! A našim vladnim krogom to še ni dovolj jasno, da je Svetec slovenskemu programu nezvest, zdi se jim nemogoče, da bi prvak tako globoko zabredel, zato Luki hoté skazati čast in ga poprašati „još jedanput“, je li to njegova zadnja beseda. Še le tedaj, ko bi Svetec še enkrat ostal pri svojej breznačajnej trmi, še le tedaj bodo postavili mesto njega družega kandidata, namreč Simona Pakiž-a mlinarja in predsednika kmečke čitalnice v Sodrašici.

To je quintessenz“ vsega, kar sem hotel za denes pisati, brez da bi na dalje razpeljaval Svetčev značaj, factum sam govori dovolj. Mnogo je še

sarsko pesem zapeti, pa v isti mah, ko pevci cesarsko pesem zapojejo, zapoje druga stranka: „Još Hrvatska nij propala.“ Premru mahme z roko, naj pevci prestanejo. Pevci utihnejo — in druga stranka tudi. Vse je tiho. Premru da v drugo pevcem znamenje, naj cesarsko pesem intonirajo, češ ka ga prvokrat brž ko ne niso prav razumeli. Pevci zaženejo spet cesarsko pesem, pa — da bi jih vrag vzal, si je brž ko ne Premru mislil — nasprotna stranka v isti mah tudi svojo: „Još Hrvatska nij propala“, ki je med akorde cesarske pesmi ropotala, kakor toča med pohlevni dež. Obadva pevska zbora sta htela drug drugega nadkriti, in ravno v tem je bil celi prizor v pravem smislu besede inferijalen. Premru maha zdaj z eno, zdaj z drugo roko, onda z obema, onda z robeem, vse zastonj, — nazadnje prime se za glavo, brž ko ne se je hotel prepričati, če mu še po koncu stoji. Cesarski komisar — tačas še nismo bili „kraljevi“ — Robido prime za klobuk, pa gre, prav za prav je pa bežal, Premru pa za njim, neki so rekli, da brez klobuka, prav za prav pa samo brez glave. — Gledal sem z lastnimi ustanovitev velikega župana Bogoviča, ko je skor iz stola padel, na kterim so ga trikrat v vis vzdignili. —

epizod in izrekov poročati, pa nekaj zavira tu častna beseda, kteroj se je moral vsak zbornik obvezati, da bode molčal, nekaj pa čas ni ugoden. Po volitvah pa bomo nektre tajnosti in nedoslednosti brezozirno stavili na ogled. Zdaj glejmo da nemškutarji ne zmagajo čez narodnjake, kteri morajo prodreti, če prav brez Svetca.

Iz Kamnika, 2. dec. [Izv. dop.] Zopet volitve. Vidi se mi, kakor da bi si hotela ministerstva z narodi igrati: komur v glavo pade, razpusti dež. zборе, razpiše volitve in misli s tem, da je storil Berserkerjevo delo. Za to, kar tirja peščica judov in prokletih judežev naroda, ima zdajšna vlada tenkočutno uho, za vpijoče glasove narodov ga nima; ali naj bode. Ako smo prestali čro liberalnih hinavcev Giskrinih, bodemo se tudi dragonarskega tesla ubranili.

Volitev v Kamniku Radoljei in Teržiču je silno velike važnosti. Ona odloči pri denašnjih okolščinah ustanovo dež. odbora. Ako zmaga pri nas nemškutar in postane nemškutar deželni glavavar, je deželni odbor nemškutarsk. Zatoraj je pa treba, da se na to volitev naj večja pozornost obrača. Ali Kamničani bodo tudi v tem trenutku pokazali svoje domoljubje, pozabili na veliki trud predolzege hoda v zimskem času. Ako se udeležimo vsi te volitve je zmaga gotova, naj že Teržičani vse fakine po ulicah polovijo in jih pred volilno komisijo ženejo; ako pa nekterim srce v hlače pade, ali pa, ako jim je na nekoliko groših več ležeče, kakor na ohranjenji naše časti, naše neoskrunjene domovine, onda naj nas tlači tujčeva peta, naj nas zasramuje arogancija in sirovost Kamniške nemškutarije, saj si družega zaslužili nismo.

Iz Zagreba, 1. decembra. [Izv. dop.] Našim magjaronom je od njih zadnjega shoda perje vidno ponaraso. Oni so si svesti prihodnje zmage nad narodnjaki, kajti oni so se, kakor sami pravijo, „organizovali.“ In res, v Zagrebu imajo svoj središnji odbor, po deželi pa svoje pododbore. Vse je tu: generali in kapetani, koproli in fraiti samo — „gmajnarjev“ ni, in to je njih naj večja hiba. Njih delovanje gre tedaj denes vse na to, da svoje „cadres“ z vojsko ponapolnejo. Narodna stranka bode že za to skrbela, da zdravega vojščaka ne bodo nobenega v svoje vrste dobili. Hrome in gobove si pa naj vzamejo, kolikor jim je drago. Reorganizacija magjaronske stranke kaže kakor s prstom na to, da se v vladnih krogih že zdaj pripravljajo na nove volitve: narodnjaci pa tudi roke križem ne drže! Kakor poprejšnja leta, ravno tako tudi denes magjaroni z obednjami privrženike rekrutirajo. Prigodom njih zadnjega shoda so imeli na streljani sijajno blagovanje, za ktero je drugo jutro zloglasni dr. Mravčič baje 1000 gold. plačal, se ve da ne iz svo-

videl sem vpeljanje nadbiskupa Haulika kot kroninega kardinala leta 1856., uhod „kralja“ Raucha leta 1868., pa tudi banov Coronina in Šokčevića itd. Bil sem tudi enkrat v kanoniškem kletu. Narodna pesem pravi, da je vojska stala: „konj do konja, junak do junaka, na levoj strani mladi regulaši, na desnoj strani črni graničari, u sredini magjarski katanc“ (husarji) itd. V kleti zagrebškega kanonika bi se pa moglo travestirati: „sod do soda, lagev do lagviča, tu je mladi beli, tam je stari črni“ itd. V vsakem sodu je zaprt zakleti duh, ki rešenja čaka. Potrkaj sod po čelu, in zamolklim glasom se ti bo zakleti duh javil! Moj bog — sem si sam pri sebi mislil — koliko je vendar dobre volje v teh sodih v latentnem stanji! Ali so srečni zagrebški kanoniki: multum bibunt, multum dormiunt. — Bil sem nadalje enkrat pri nekem čizmaru na obedu. Po kislem zelji, ali prav za prav po petem bokalu, ko so se „kuče-gazdi“ že oči svetiti začele, ta lagano vstane, se z obema rokama gravitetično na mizo podpre in malo naprej nagne. Cela družba okolo mize utihne, vsak ve, da bode mojster ktero globoko premišljeno povedal. Nekoliko trenutkov, med kterimi tišina zmerom večja prihaja, stoji mojster čizmar v gover-

jega, ampak iz velikega žepa davke-plačujočega naroda. Kjer bode mrcina ležala — stoji v svetem pismu — tam se bodo voleje in krokarji zbirali; pri nas pa rečemo: kjer se na javne stroške požeruhuje in pijančuje, tam so magjaroni prvi za mizo.

Naše politično strankarstvo se bitno razločuje od strankarstva v Cislajtani. Nam manjka več političnih barv, ki se v Cislajtani tako odločno druga od druge ločevajo. Nam manjka na pr. klerikalne ali ultramontanske stranke. Veropovedanja se do denes pri nas niso čutila v svojih pravicah in koristih oskrunjena, in zato jih nikjer ne vidimo kot borilce na političnem rovišču, in to je velika prednost našega javnega življenja nasproti javnemu življenju v drugih deželah, kjer se tudi cerkev v posvetno rogoborenje spustiti mora. Strogo vzeto tudi liberalcev in konservativcev, — molče o centralistih in decentralistih — pri nas denes nema. Kakor celi svet ve, ste pri nas samo dve veliki stranki: magjaroni in narodnjaki. V okviru magjaronske stranke stoje konservativci, aristokrati in visoka hierarhija: v okviru narodne stranke pa liberalizem demokratizem in vse nižje duhovstvo.

Glasovi o dogovaranji med ogersko vlado in našo narodno stranko še zmerom na površji dnevnih novic plavajo. Nekaj je na stvari, dasiravno se od neke strani zanekuje. Lonyay bi vsikako rad še pred 15. januarjem z večino našega sabora na čistec prišel. Znamenje dogovaranja je tudi to, da so začeli magjarski časopisi precej pomirljivo pisati. Če že res hoče Lonyay kako podporo v našej deželi si pridobiti, jo bode prej v zadovoljenej narodnej stranki si pridobil, kakor v moralično propalem magjaronstvu.

Politični razgled.

V notranji politiki ni nič novega. Podučno je in posnemanja vredno, kako nemški časniki, med njimi predvčerajšnja nova „Presse“ govori o razporu ki je bil zavoljo nemških kandidatov nastal. „Kdor se s programom ne sklada, ne voliti ga, sicer pa strogo edinstva držati se, ker ustavoverci morajo najprej nemštvo pred nevarnostjo rešiti, potem se bodomogli med seboj cepiti.“ Sicer ustavoverci čakajo na svoj državni zbor, kterega morda niti ne bode.

Cesar in nadvojvodi so do sedaj v velikem posestvu na Českem in Moravskem vselej s stranko, ktera je bila vladi prijazna, glasovali. Pri sedanji volitvi na Moravskem cesar ne bode glasoval.

Knjez Carlos Auersperg, vojvoda ko-

niškej poziciji, kakor premišljavajoč na krožnik pred seboj gledaje. Naenkrat vzdigne odvažno glavo, ter začne: „Moja gospodo! — Pri mizi je bila vsa domača družina: dekle, otroci, pomagalec in na zadnjem koncu dole dva dreto smoleča učenca. Delavec in dekle so kar usta odpirali, ka jim ne bi ktera mojstrova beseda ušla. Učenca bila sta pa neporedneja, ter le na pol skrito mojstra izsmehovala in si norca iz njega delala. Mojster „govori“ ne obziraje se na svoja učenca, nekoliko stavkov o političnem gibanji zlasti pa o potrebnih davkovskih polajšicah in občinskih poboljšicah. Kar naenkrat pa, ko smo bili vsi skupaj tako rekoč samo eno veliko uho za mojstrove besede, se govorniku pamet zapikne, in kakor bi odrezal, govorniška žila zapne. Še dva- ali trikrat zajecelja, potem pa ne more nikamor več naprej. V tem trenutku mu je bila neporednost učencev kaj zaželen povod, da je nju začel „per parentesin et claudatur“ vsred svojega govora za lopove, za „nevaljanec“ in „obešenjake“ psovati, one iste, ki jih je bil malo poprej z „mojo gospodo!“ nagovoril. Tudi čizmarica je svojo jezo nad učenca raznesla, češ ka sta mojstru koncepte pomešala. Ta mož je bil gla-

čevski brat sedanjega predsednika našega ministertva, je l. 1847 v zboru českih stanov govoril in pisal za česko državno pravo in ga imenoval „posvečeno sporočilo naših predstavšev“. Rekel je tedaj med drugim: „Kako naj delamo, da se ne obtežimo s hibo, da bi sami tako dragocene pravice kvarili?“ In denes je Carlos Auersperg, ki se je pustil zmerjati za „prvega kavalirja države“, najhujši nasprotnik českega državnega prava in imenuje njegove branitelje „federalistične mazače.“ Lepa stranka, ki se s takimi „značaji“ ponaša.

Minister doktor Unger je kakor „Pokrok“ pravi, rekel v nekem dunajskem salonu: „Štiri glave v Pragi in stranka ustave je zagotovljena!“ To je jako podučljivo. „Politik“ pa pripoveduje, da se je dr. Unger pred dvema letoma v Švici v naglici z neko Berolinarico zaročil. Tedajšnji glavar odseka dr. Glaser in tedajšnji minister Hasner sta za to sklenila, naj se Ungeru plača na 4000 gld. poviša, da bo z ženo legotno živeti mogel, kar bi mu s tedajšnjo plačo ne bilo mogoče. Unger vzame 4000 gld., pa žene — ne; povišana plača pa mu je ostala. Hudobni jeziki tudi pravijo, kako sta se dr. Glaser in dr. Unger pred ministrom grofom Leonom Thunom uklanjala in take lepe reči. „Wie haisst“ krščen jud?

Glavno mesto gornje Avstrijske, Linc je zadnje dni toliko političnih bedarij na dan spravilo, kakor malo mest v tako kratkem času. Tam izhaja list „Linzer Tagespost“, ki je terjal, naj se gornje-avstrijski poslanci, ki so se udeležili federalističnega kongresa (med njimi dež. glavar grof Falkenhayn) precej odpravijo iz svojih služeb. Dalje je poročal isti list, da je grof Falkenhayn poklican na Dunaj ad audiendum verbum imperatoris, t. j. slušat cesarjevo grajo češ, da se družji z revolucionarji (kteri se pa vendar za od cesarja priznane pravice bore) itd. In nemški listi take neumnosti vse resno tiskajo za linškim norcem.

Srbski poslanec Miletić je v ogerskem državnem zboru predložil, naj se predsedniku ministertva ukaže, naredbe o vojaški granici dati hrvatskemu in ogerskemu zboru v potrditev.

Beust je prišel v Pariz in govoril s Thiersom.

Včeraj je francoska narodna skupščina zopet skupaj stopila. Med prvimi njenimi sklepi menda bode ta, da se zbornica preloži iz Versailles v Pariz.

V Belgiji je stopilo novo ministertvo v službo. Ono je tudi po parlamentarni navadi vzeto izmed mož sedanje katoliške večine v državnem zastopu, pa nobene novih ministrov ni v zvezi s sovražnimi Langrandovimi rečmi.

Razne stvari.

* (Beseda v mariborski čitalnici) 3. t. m. je bila precej obiskovana. Ena gospodičina je igrala na glasoviru dve piəsi, potem je bila tombola in konečno živahna veselica.

* (Nova kavarna v Ljubljani) se odpre te dni v Tavčerjevi hiši na dunajski cesti. Ta kavarna je tako prostorna in zračna, vrh tega pa tudi tako elegantno in okusno opravljena, da se sme z najlepšimi na Dunaji meriti. Pozneje bo gosp. Tavčer tudi hotel v svojej hiši odprl in tako prišel v okom davnej potrebi.

* (Za užitnino in mostovino) na Kranjskem ni slavni „Aerar“ letos našel nobenega najemnika. Vsacemu se znesek z 214.600 gld. preogromen zdi, zlasti če se pomisli, da vsled gorenjske železnice nekteri mostovi čisto malo ali nič ne neso. Nadejati se je tedaj, da se najemina zniža, da bo mogoče shajati. Nikakor bi pa ne svetovali, da bi slavni „Aerar“ užitnino in mostovino vzel v lastno režijo, kajti le predobro je vsacemu znano, kaj seto pravi, ter da je „Aerar“ z lastno režijo še vsigdar le izgubo imel.

* (Cesarjevič-Rudolfova železnica) je imela po poročilu opravljenega sveta l. 1870 dohodkov 1,191,517 gld., stroškov 1,107,064 gld. in ostane torej 84.452 gld., ter bode država imela garantirati za 2,239,325 gld. obresti. Sporočilo ima tudi novico, da se bode napravljenje črte Beljak-Trbiž kmalu po dražbi oddalo, ker je kupčijsko ministertvo odločilo, da ima črta iti po levem bregu Zilice čez gornji Trbiž; od ministertva potrjeni načrt je isti, kterega je družba že l. 1869 predložila.

* (Banat) je nekterim našim kmetovalcem neljub, ker ne morejo svojega žita več tako drago prodati, kakor so ga poprej, ko še ni bilo toliko železnice in cest v ono bogato žitnico. Letos pa je v Banatu bila slaba letina in v ogerskem državnem zboru je že poslanec Babesiu vprašal ministertvo, kaj misli storiti, da v Banatu lakota ne nastopi. Ker letos Banat ni dobre letine imel, ima žito pri nas precej dobro ceno. Žalibože, da je marsikteri kraj pri nas tudi slabo žetev imel.

* (Iz Krškega) se nam piše: Pri nas se je ustanovilo slovensko pevsko društvo. Udov je že izurjenih 20, ti so iz Sevnice, Reichenberga, Vidma, Brežie, Kostanjevice, Rake in Krškega; Pravila so od deželnega predsedništva potrjene. Društvo napravi 8. t. m. Preširnovu besedo v prvi tukajšnji gostilni gospoda Gregoriča.

* (V Ormužu) je pred kratkim nekdo nekemu posestniku eno belo kravo ukradel in jo pokrtil s svojim kožuhom, da bi se manj videla,

z gorela. Celozimo sem tako svojih pet polenov vsak večer pestoval. To sredstvo bi zlasti dijakom navetoval, vsak mi bo pritrđil: probatum est! — Leta 1860 mi je bil cilindar nabit, in sicer na živej glavi, kar naj večjemu svojemu sovražniku ne privoščim. itd. itd.

Naj ne bode nobenega čitateljev strah, da bodem Zagreb opisoval koliko ima stanovnikov možkega in koliko ženskega spola, koliko je javnih in koliko tajnih zavodov itd. Vse to je dolgočasna šara, ki jo naj štatistikar gloje. Jaz hočem skoz in skoz listkar biti: sem ter tje malo „fad“ sem ter tje malo prisiljen, včasih ježast, še celo malo prismojen, kar vse spada v listkarjevo licencijo. Svoje besede ne bodem nikjer za figovo listje skrival, sicer pa pero zmerom v čisto črnilo namakal. Nalašč se ne bodem prav nobenega sistema držal. Vsak sistem je segrajen na nekej teoriji, vsaka teorija je pa dolgočasna. Teorije že od tačas ne morem, ko je profesor „ex praeceptis“ izpraševal, ter vsakega takoj po prvem neodgovornem vprašanji „ad locum“ zapodil, ter na njega mesto „sequens-a“ poklical. Moja nakana je v ciklusu listkov, kterega sem z denašnjo številko začel, pokazati zagrebško življenje v njegovem šarastem mozaiku.

ko je jo gnal na svoj dom. Prižene jo do potoka, čez kterega pa krave ni bilo spraviti. Utrga se in beži s kožuhom vred domu, kjer jo je njen lastnik vesel sprejel in tudi kožuha, v kterem je še nekaj denarjev bilo, obdržal. Lastnik kožuha in v njem najdenih denarjev se še ni oglasil in se menda tudi ne bo; okradeni posestnik pa si želi še večkrat takega tatu.

* (Koleza) je v desetih krajih Galicije. 505 ljudi je tam za njo zbolelo, 177 umrlo, 211 ozdravelo. Tudi v Carigradu se je ta strašni gost ugnezdil.

* Generala baron Gablenz in baron Prokesch Osten sta stopila v pokojni stan. Prvi, eden naših boljših generalov, rojen Saksonec, je bil zadnji čas komandujoči general na Ogorskem in je dobil pri prestopu v pokojni stan veliki križ Leopoldovega reda, drugi, rojen Štajerec, po vojaških delih neznan, je dolgo časa bil diplomatičen zastopnik Avstrije v Carigradu in je povzinen pri prestopu v pokoj, v grofovski stan.

* (Koliko smo že ministertev imeli v Avstriji?) Dunajsk časnik „Vaterland“ je unidan sestavil imenik vseh ministertv avstrijskih od 13. marca 1848. leta, ko je Metternich vsled prekucije odstopiti bil prisiljen. Vseh ministertv je v teh 23 letih blizo 83 bilo; na tanko jih je prav težko sešteti, ker je marsikter po večkrat minister bil, nekteri pa tako kratko časa, da jih skoro šteti ni. V tem številu tudi niso ogerski ministri od 17. februarja 1867, ko se je Ogrom posebno, čisto samostalno ministertvo dovolilo. Dvanajstkrat so se v tem času ministertva celó premenila. 1. Ministertvo, kteremu je načelnik bil Pillersdorf (15. marca do 8. julija 1848). 2. Ministertvo Doblhof-Bachovo (17. julija do 6. okt. 1848). 3. Ministertvo Schwarzenberg-Stadionovo (22. nov. 1848. do 21. avgusta 1859). 4. Ministertvo Rechbergovo (21. avgusta 1859. do 12. aprila 1860). 5. Ministertvo Goluchovski-Schmerlingovo (20. oktobra 1860. do 4. februarja 1861). 6. Ministertvo Rainerjevo (4. februarja do 27. junija 1865). 7. Ministertvo Belkredijevo (27. julija 1865. do 7. februarja 1867). 8. Ministertvo Carlos Auerspergovo (30. dec. 1867. do 26. sept. 1868. Za nekaj časa Taaffe). 9. Ministertvo Hasnerjevo (1. februarja do 4. aprila 1870). 10. Ministertvo Potockijevo (12. aprila 1870. do 4. februarja 1871). 11. Ministertvo Hohenwartovo (6. februarja do 30. oktobra 1871). 12. Ministertvo današnje Adolf Auerspergovo. „Nov.“

* (Demoralizacija v Berlinu) je neki že taka, da pred vhodom v sodniške hiše cel trop ljudi postopa, kteri so pripravljene, za plačilo v vsaki pravdi pričati in priseči.

* (Orjaška torta) je prišla pri slovesnosti o volitvi predsednika republike Chile v južni Ameriki na mizo. Bila je 9½ čevlja visoka in predstavljala voljenega moža tako velikega, kakor je v resnici. Veljala je 1000 srebernih goldinarjev. Amerikansko!

* (Gorske železnice.) Na goro Rigi v Švici že gre železnica in ker se je pokazalo, da precej nese, sklenili so Švicarji tudi na tako zvano „scheinige Platte“ železnico napraviti. Narejene so za drugo te železnice po večjem tako ko naše, samo v sredi je med obema šinama še ena zobata, v katero se eno kolo mašine opira, da vlak sploh v breg priti more.

* (Ljutomerska čitalnica) napravi v sredo 6. decembra besedo v spomin Preširna h kteri se vsi p. n. družabniki uljudno vabijo. Program obsega: govore, deklamacije in tombolo. Odbor.

* (Ptujška čitalnica) bode 10. t. m. v svojem dozdanjem stanovanji naredila veselico z veselo igro: „Vdovec in vdova“ in z veliko tombolo. Vsi č. g. g. udje se uljudno k tej veselici vabijo! Ob enem pa tudi odbor prosi, naj se posebno vnanji udje takrat v čitalnici snidejo, ker se bode zavolj prihodnjega stanovanja v „Hôtel zur Stadt Wien“ marsikaj moralo posvetovati.

sovit magjaronski korteš, sicer pa tolik nevednež, da niti svoje hišne številke nad vrati ni poznal. — Enkrat sem bil celo v magjaronskej skupščini. Radovednost je gnala Janeza in mene tje. Oči vseh so bile na naj uprte, kakor kanoni Mont Valerien-a na Pruse. V tej družbi ni bilo nič drugega slišati kakor: „prokleti stekliši, lopovi Ilérei, koji nas hoću Kranjcem prodati, ništarije“ in tako naprej. Pri zloglasnih magjaronskih guljašofagijah, povodom zadnjih saborskih volitev, je baje en opančar „izpod zida“ si odrezal kakor zagozdo velik kos torte. Z vilico in nožem razkosal je potem torto na svojem krožniku, luka črljenca in česna nanj narezal, nasolil in s papriko potrosil, olje in očet črez nalil, zmešal, in potem se ve da — pojel! — Stanoval sem skoro po vseh mestnih oddelkih. Naj večkrat v kakšnej podstrešnici. Kurelče! ti in jaz — ne zameri mi, ka sebe v eno vrsto s teboj stavim, oba v podstrešnicah drug tik poleg drugega. Ti kot pravi Diogenes ostal si v podstrešnici, jaz nevednež sem jo zapustil. — Mesto, ka bi se bil po zimi peč zanetil, sem vzel pet težkih polenov pa bežal z njimi kakih desetkrat po sobi gore in dole, zagrel sem se, še celo spotil, in kar je bilo naj bolje — polena niso

Naznani se tudi v veselje vsem narodnjakom, da so tukajšnji narodnjaki omenjeno gostilnico (Hôtel zur Stadt Wien) na več let v najem vzeli, da bi se uredil narodni dom in narodna gostilnica. Odbor.

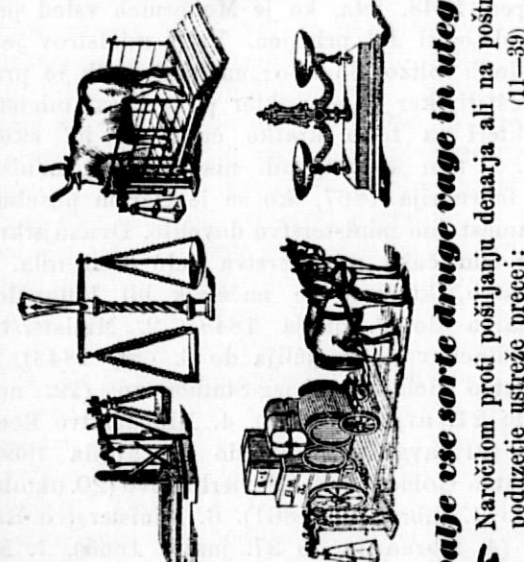
Dunajska borska 4. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	58	glđ. 70 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65	10
Kreditne akcijske	323	70
1860 drž. posojilo	101	50
Archiev narodne banke	8	16
London	117	40
Srebro	117	10
C. k. cekini	5	55
Napol.	9	30

Epileptični krč

(božjast)
zdravi pismeno z zdravilom, ki je že več ko sto ljudem pomagalo
A. Witt,
(60—7) Linden-Strasse 18, Berlin.

Daje vse sorte druge vage in utedge.
Naročilo proti pošiljanju denarja ali na pošto poduzetje ustrezne precej: (11—39)
L. Bugany & Comp., fabrikanti vag in utedgov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Kovano uradno preiskavane decimale

vage četirivoglate oblike:	1	2	3	5	10	15	cent.
Nositeljna moč:	18	21	25	35	45	55	
Cena, glđ.:	20	25	30	40	50	cent.	
Nositeljna moč:	70	80	90	100	110		
Cena, glđ.:							
Balančne vage:	1	2	4	10	20	30	cent.
Nositeljna moč:	5	6	7.50	12	15	18	
Cena, glđ.:	40	50	60	70	80	cent.	
Nositeljna moč:	20	22	25	27.50	30		
Cena, glđ.:							
Vage sa živino z železnim obročem in utedge (greviti):	15	20	25	30	40	50	cent.
Nositeljna moč:	150	170	200	230	300	350	
Cena, glđ.:	50	60	70	80	100	cent.	
Nositeljna moč:	350	400	450	500			
Cena, glđ.:	120	150	200	300	cent.		
Nositeljna moč:	600	650	750	900			
Cena, glđ.:							

SENSATION
machen nachstehende probate Erfindungen.

Kein Zimmerputzer mehr.
Die ausgezeichnete Zimmerboden-Glanzpaste (mit Kaustikat), welche dem Boden den schönsten Glanz verleiht...
Ein Sieg der Wissenschaft.
Das neue Athem-Präservativ, welches bei Gebrauch sofort jeden Uebelriechendem Athem, von was immer herrührend, beseitigt...
Eine Wohlthat.
wurde an jedem Säugling ausgeübt durch die Verbesserung der neu patentirten Säugbutterflasche...
Neueste chirurgische Erfindung!
Englisches Selbst-Klystier mit Luftpumpe, bei Kindern und Erwachsenen anzuwenden...
Ein interessanter Federhalter.
Als E. Maj. Kaiser Napoleon III. das Wort Julius César schrieb, gab er den Auftrag...
Zum Schutze der Person.
Anerkannter Schutz für Spitäler, Schulen, Aemter, Werkstätten, Wohnzimmer, sowie auch Salons...
Taschen-Pistolen. fein damasirt, 1 Stück einfaßig n. 20, doppelfaßig n. 24...
Lebensretter (oder Todeswähler genannt). Dieses von Eisen gefertigte Instrument ist zur Selbstvertheidigung bei Angriffen als die beste Waffe zu empfehlen...
Elektro-galvanische Ringe. eine höchst wichtige, für jeden Menschen wohlthätige Erfindung...
Luftpöster, zu empfehlen allen Menschen, so auch für Säuglinge...
Havanna-Bouquet. für 1 1/2 Fr. eine 80 Kr. Cigarre, nämlich die billigste Cigarre...
Medizinische Theerseife, genannt die Wunderseife, approbirt und sicheres Mittel gegen jede Hautkrankheit...
Kein Zahnschmerz mehr. Jeder Zahnschmerz, durch Abnutzung oder Entzündung...
Praktische Erfindung. Einmal ist es gelungen, ein Tintenpulver zu erzeugen...
Ersparnis. Für jede Gas- und Petroleum-Fackel...
Persisches Haar-Färbemittel. wodurch augenblicklich graues Haar nach Belieben braun oder schwarz gefärbt werden kann...
Zahnperlen!! Unverkümt ist es, daß die Kinder schon in ihrer jüngsten Jugend durch das Rauchen große Schmerzen erleiden...
Pulver gegen Fusseschweiss. Dieses beseitigt das lästige Schwitzen der Füße...
Magen-Tropfen. durch welche alle Magenübel, sowie Krämpfe, Appetit- und Verdauungslosigkeit...
Einzigste Hilfe für Krampfleidende...
Herkules-Essenz. Diese Essenz besitzt die Kraft und Eigenschaften...
Praktisch und billig. Zum Waschen oder Bortrocknen ein ganzes...
Neueste Zaubernadel-Büchse. Eine nette Nadelbüchse, gefüllt mit 50 feinen...
Fliegen-Aether für Zimmer, Küchen, Salons...
A. FRIEDMANN in WIEN, Praterstraße Nr. 26.

Za snaženje zob
se priporoča **anotherinova voda za usta** gospoda dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zdravnika za zobe na Dunaji, mesto, Bognergasse Nr. 2...
Vegetabilien prah za zobe.
Ta osnaži zobe tako, da, če se vsaki dan rabi, zgrine navadno tako sitni zobni kamen in glazura postaja vedno bolj bela in nežna.
Anotherinova pasta za zobe.
Ta pasta za zobe se sme po pravici, po vrednosti, namenu primernih posebnosti, kot najboljša pasta za zobe priporočiti, ker, če se rabi, pusti v ustih prijetenokus in lahen hlad, in pomaga za slabi duh v ustih.
Dobi se v **Mariboru** v Bankalarjevi lekarni, pri g. A. W. Konigru, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kollertnigru in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celju pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fischerju, lek.; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptaju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežah J. Schneiderstisch; Rogatec lek. Krisper; Kislivodi v lekarni; Stainz V. Timonšek, lek.; Sl. Bistrici J. Diones, lek.; Slov Gradcu J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lekarnici.

Raimund Raza,
Stadtquai Nr. 3 v Gradcu
priporoča svojo najboljše sortirano zalogo
domačega in tujezemskega modnega sukna
in
blaga iz ovčje volne,
kakor tudi največji sprebrir storjenih
oblek za gospode, dečke in otroke,
kakor je iz spodaj stoječega kazala cen zavidno:

Črn in barvan palmerston, kastor & Elastik, vatel po glđ. 2.80, 3.60, 5.20, 6.60, 8.	bieke od goldinarjev 2.50, do goldinarjev 7.
Siv, moder, rujav, trap boj & biber po glđ. 3.50, 4, 5.50, 7, 8, 9.	Najnovije blago za hlače in oprsnike od glđ. 1.80 do glđ. 6.
Črno sukno, brasil & tifet po glđ. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50.	Šest črti široka, fina raševna v vseh barvah od glđ. 2.50 do glđ. 3.
Črn in barvan peruvian po glđ. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50.	Štir črti široka, fina, volnena raševna od glđ. 1.60 do glđ. 2.50.
Črn in siv toskan po glđ. 2.60, 3, 3.50, 4, 4.50, 5.	Štir črti široka raševna od 50 kr. do glđ. 1.
Najnovije v modnem blagu za cele obleke se pošlje mera, je za oprsnike in sukne dosti obseg okoli prs in za hlače dolgost keraka.	Blago za talarje na 3 niti, krep, rips in lastin od 60 kr. do glđ. 3.50.

Na željo se pošljejo izgledi:

Talarji po predpisu najboljša izdelani od glđ. 15 do glđ. 35	Žaketi od 12	30
Suknje za duhovne od 16	Šako od 5	24
Zimske suknje od 12	Črne obleke 24	45
Gorne suknje od 10	" " " hlače 5	12
Plašči in raglani od 10	Črni in beli oprsniki 3.50	5
Meksikanski plašči s kapuce od 15	Razl. hlače od 6	18
Popotna guba iz raševne od 10	" " " oprsniki od 2	12
Mestni kožuki od 40	Oprsniki z rokavi 5	16
Fraki od 15	Gamaše 2	5
Suknje za salon in hod 12	Ponočne suknje od 5	30
	Obleke za dečke 5	16
	" " " otroke 1.60	8

Lovske suknje iz prave kmečke in najboljše štajerske raševne, tirolskega sukna in dubla od glđ. 6 do glđ. 22.
Zunanja naročila se hitro za povzetje storijo, za rečno in najcenejšo postrežbo se garantira, nevspešne reči se radovoljno zamenjajo. (68—5)